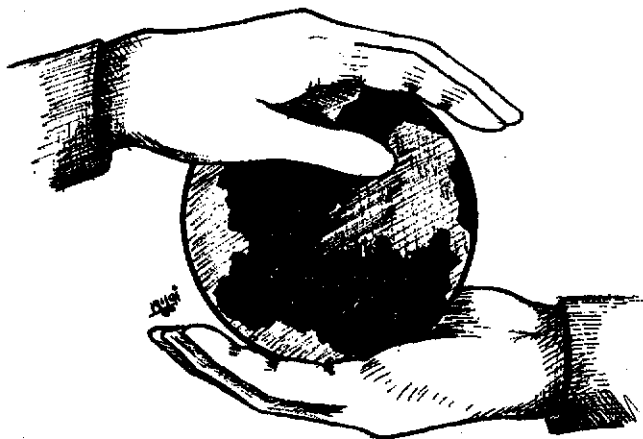

کنکاشی

پیرامون اصل

"دولت کاملاً الوداد"

(قسمت پایانی)

□ : دکتر حسین باهر

بسوده و خساره از آنجا آمده باشد در صورتی که به اراضی گمرک طرف دیگر وارد شود اعم از اینکه برای مصرف در داخله مملکت یا برای صدور از آن مملکت باشد در مدت این قرارداد مشمول همان معامله‌ای خواهد بود که با امتعه و محصولات اصلی و یا محموله از خاک دولت کاملاً الوداد می‌شود. مخصوصاً از امتعه و محصولات مزبور، هیچ گونه حقوق و عوارض و رسمی که برای تولید و مصرف وضع شده باشد علاوه و یا غیر آنچه به امتعه و محصولات اصلی و یا محموله از خاک دولت کاملاً الوداد تعلق گیرد نخواهد بود.^(۲)

در فصل پنجم عهدنامه مودت و دوستی بین دو دولت ایران و جمهوری خلق چین، مورخ ۱۶ عقرب ۱۳۰۰ نیز اصل "دولت کاملاً الوداد" وارد گردید و به موجب مفاد آن، طرفین قبول کردند تا رفتاری که با مأمورین کنسول ژنرال و کنسول، ویس کنسول یا وکیل کنسول برای اقامت در شهرهای عمده و بنادر مملکت

ایران با دول خارجی وارد گردید، در معاهده‌ای بود که دولت روسیه شوروی، به تاریخ اول سرطان ۱۳۰۰ با ایران منعقد نموده، که به موجب فصل هجدهم معاهده مزبور، مقرر گردید که: «اتباع هریک از طرفین در ازای مسافرت در داخله مملکت دارای حقوقی می‌باشند که به اتباع دولت کاملاً الوداد به غیر از دول متحده با روسیه واگذار می‌شود».^(۱)

منظور از جمله "به غیر از دول متحده با روسیه" روشن نیست ولی همین مقدار مشخص است که از اصل مزبور، به منظور مسافرت اتباع هریک از دول متعاهد در کشور دیگری، استفاده شده است.

ماده "ششم" از عهدنامه مودت، و قرارداد تجارت منعقد شده بین دو دولت ایران و لهستان، مصوب هشتم خرداد ماه ۱۳۰۷، راجع به اصل "دولت کاملاً الوداد" چنین تصریح می‌دارد:

«کلیه محصولات فلاحی و صنعتی یکی از طرفین متعاهدین، خواه اصلاً متعلق به خاک گمرکی طرف متعاهد مزبور

اصل "دولت کاملاً الوداد" در سیر قانونگذاری ایران پیشگفتار:

اصل "دولت کاملاً الوداد" در دوران قانونگذاری ایران، چندین بار مورد استفاده قرار گرفته و در معاهدات و قراردادهای منعقد شده با دول خارجی لحاظ شده است.

جالب اینجاست که بیشتر موارد استفاده شده، و استناد شده به اصل مزبور، در رابطه با امور مربوط به نمایندگان سیاسی و کنسولی، امور تجاری، اقامت جهانگردان، تأسیس شرکتهای تجاری، محصولات و امتعه کشورهای، حقوق و عوارض گمرکی، حق استفاده از محاکم قضائی، عدم تفتیش و بازرسی از محل اقامت، امور مربوط به کشتیرانی، حمل و نقل کالاها، معافیت و پرداخت مالیاتها، کالاهای ترانزیتی، حق مالکیت اموال منقول و غیر منقول و نقل و انتقال و فروش آنها بوده است.

اولین بار که اصل مزبور در معاهدات

یکدیگر به استثنای حق رسیدگی به امور مراقبه و مشاجره و جنحه و جنایت، تبعه از تمام حقوق و امتیازاتی که به مأمورین کنسولگری دول کامله‌الوداد داده شده، بهره‌مند گردند. (۳)

به موجب قرارداد تجارت بین دولت ایران و دولت جمهوری لهستان، مورخ ۲۷ اسفند ماه ۱۳۰۵، هر دو طرف متعاهد، براین اصل اعتراف نمودند که: «اصل دولت کامله‌الوداد» برای یکی از طرفین متعاهدین در خاک دیگری، متضمن حقوقی منافی با اموال معامله متقابل و مساوات که پایه روابط عهدی طرفین معظمین متعاهدین بر روی آن استوار است نمی‌باشد. (۴)

همچنین، ماده دوم عهدنامه مودت بین دو دولت ایران و هلند، مصوب ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۰۹ صراحت دارد براینکه: طرفین، روابط سیاسی خود را طبق اصول و معمول حقوق بین‌الملل ادامه داده، و معتقدند نسبت به نمایندگان سیاسی هر یک از طرفین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر به شرط معامله متقابل، مطابق اصول معمول حقوق عمومی بین‌المللی رفتاری کرده و در هر حال، رفتار مزبور نباید مادون معامله‌ای باشد که نسبت به نمایندگان سیاسی دولت کامله‌الوداد می‌شود. (۵)

استناد به اصل مزبور در ماده دوم عهدنامه منعقد شده بین دو دولت ایران و ایتالیا، مصوب ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۰۹، مورد توجه قرار گرفت و به موجب آن، طرفین موافقت نمودند که: روابط سیاسی و کنسولی خود را بر طبق اصول معمول بین‌المللی ادامه داده و هر یک از طرفین

متعاهد نسبت به نمایندگان سیاسی و کنسولی یکدیگر، مطابق اصول و معمول حقوق بین‌الملل رفتار کرده و در هر حال، به شرط معامله متقابل، رفتار مزبور نباید مادون معامله‌ای باشد که نسبت به نمایندگان سیاسی و کنسولی دولت کامله‌الوداد معمول می‌شود. (۶)

در ماده (۲) عهدنامه بین دو دولت ایران و هلند، مصوب ۲۶ اسفند ماه ۱۳۰۹،

اصل دولت کامله‌الوداد، بسیاری یکی از طرفین متعاهدین در خاک دیگری، متضمن حقوقی منافی با اموال معامله متقابل و مساوات که پایه روابط عهدی طرفین معظمین متعاهدین بر روی آن استوار است نمی‌باشد.

طرفین به اصل "دولت کامله‌الوداد" استناد جسته و گفته‌اند: «هریک از طرفین با نمایندگان سیاسی و کنسولی، مطابق اصول و معمول حقوق بین‌الملل رفتار خواهند نمود. (۷)

با این توصیف، ملاحظه می‌شود که منظور از استناد به اصل "دولت کامله‌الوداد"، استفاده از اصول رفتار متقابل و تساوی بین نمایندگان سیاسی طرفین قراردادهای بوده که با توجه به اصول معمول حقوق عمومی بین‌الملل، و به شرط معامله متقابل مورد توجه طرفین قراردادهای بوده است؛ چنانکه در قراردادهای منعقد شده بین دو دولت ایران و لیتوانی، مصوب ۲۶ اسفند ماه ۱۳۰۹، و عهدنامه مودت و قرارداد اقامت منعقد شده بین دو دولت

ایران و چکاسلواکی، مصوب ۲۶ اسفندماه ۱۳۰۹ نیز، به اصل "دولت کامله‌الوداد" استناد شده است؛ استناد به اصل مذکور در عهدنامه مودت و قرارداد اقامت دو دولت ایران و چکاسلواکی، راجع به موضوعات زیر می‌باشد:

الف - حق تجارت و صنعت و حرفه و شغل بااستثنای آنچه که مشمول انحصار دولتی و یا اعطایی از طرف دولت باشد (ماده ۳).

ب - موضوع تأسیس شرکتهای تجاری و اجرای عملیات و همچنین مسائل دیگر مربوط به شرکتهای مزبور (ماده ۴)

ج - تحصیل حقوق مربوط به اموال منقول و غیرمنقول و تصرف و نقل و انتقال و فروش آنها و تملک اموال غیرمنقول و عدم تفتیش مسکن و محل اقامت و توقیف دفاتر بازرگانی و ضمانت در پیشگاه محاکم، راجع به اموال مزبور. (۸)

به موجب قرارداد اقامت و تجارت و بحریمایی بین دو دولت ایران و اتحاد جماهیر شوروی، مصوب دهم اسفندماه ۱۳۱۰، اصل "دولت کامله‌الوداد" به شرح ذیل، مورد موافقت و استفاده طرفین قرار گرفته است:

«راجع به توقف اتباع هر یک از طرفین در خاک دیگر و معافیت از پرداخت مالیات نقدی و جنسی و قرضه اجباری، به شرح ماده (۲) قرارداد؛ و به طرز کلی، راجع به هر نوع تسهلاتی که هر یک از طرفین متعاهدین به اتباع خارجه مقیمین خاک خود تحمیل می‌نمایند با معافیت‌هایی که از آن بابت منظور می‌دارند، اتباع طرف متعاهد دیگر وضعیتی نامساعدتر از وضعیت فعلی و یا آتی اتباع دولت

کامله‌الوداد نخواهند داشت.

مواد (۳) و (۴) قرارداد، راجع به تحصیل و تصرف اموال و ممنوعیت تجارت و صنعت و یا حرفه تنظیم شده است. مفاد ماده (۵) راجع به اقامت و قضاوت نسبت به اتباع مملکت متوقف هیچ وضعیتی نامساعدتر از وضعیت اتباع دولت کامله‌الوداد نخواهند داشت. همچنین، راجع به معافیت از وجه‌الضمان قبلی برای مخارج محاکم و تسهیلاتی که به اشخاص بی‌بضاعت اعطا

و اتباع هر یک از طرفین در اقامت مسافرت در داخله مملکت دارای حقوقی می‌باشند که به اتباع دولت کامله‌الوداد به غیر از دولت متبذره مساوی و سببه استناد می‌شود.

می‌شود.

حکم ماده (۶) قرارداد، راجع به اختراعات و علائم صنعتی و تجارتي و مسطورها و نمونه‌های صنعتی است و مفاد بند ۲ از ماده (۸) قرارداد، راجع به شرکت‌های تجارتي و مؤسسات دیگر اقتصادی اتحاد جماهیر شوروی است که در خاک ایران، مثل شرکت‌های تجاری و مؤسسات دیگر دولت کامله‌الوداد رفتار خواهد شد.

مفاد احکام مواد (۱۱) و (۱۲)، راجع به حمل مال‌التجاره از یک کشتی به کشتی دیگر و کلیه عملیاتی از این قبیل و ترانزیت کالا و حمل مسافرین و بارونه و مال‌التجاره به وسیله راه آهن و به‌طور عموم، از راه خشکی و آب و یا هواست که متقابلاً به اتباع یکدیگر اعطا می‌شود.^(۹)

در عهدنامه موذت بین ایران و یونان و قرارداد منضم به آن، مصوب دهم اسفند ماه ۱۳۱۰، یکی دو مورد درباره استفاده از اصل "دولت کامله‌الوداد" به طور مشروط دیده می‌شود که به شرح زیر مورد توجه قرار می‌گیرد:

الف - رفتار طرفین متعاهدین نسبت به نمایندگان سیاسی و کنسولی به شرط معامله متقابل که به موجب حقوق عمومی بین‌المللی مقرر گردیده مادون رفتار معموله نسبت به نمایندگان سیاسی و کنسولی دولت کامله‌الوداد نخواهد بود (ماده ۲).

ب - رفتار طرفین متعاهدین از نقطه نظر مسافرت و توقف و اقامت و آزادانه خارج شدن در هیچ مورد مادون رفتار معموله نسبت به اتباع دولت کامله‌الوداد نخواهد بود (ماده ۱ قرارداد).

ج - در مورد اموال منقول و غیر منقول و انتقال آنها رفتار با اتباع هر یک از طرفین متعاهدین در خاک طرف دیگر مثل اتباع دولت کامله‌الوداد خواهد بود (ماده ۳).

د - راجع به شرکت‌های تجاری و حق اشتغال و عملیات تجاری و حق تصرف مالکانه شرکتها در مورد اموال منقول و غیر منقول و مالیات عوارض مذکور در ماده ۴ از همان معامله‌ای که نسبت به همان قبیل شرکت‌های متشابه دولت کامله‌الوداد می‌شود بهره‌مند خواهند شد (ماده ۶).

با این حال، مسلم است که هیچیک از مقررات این قرارداد، به شرکت‌های مزبور اجازه نمی‌دهد که مزایای ویژه‌ای را در حق خود که در امتیاز نامه آنها پیش‌بینی شده مزایایی را که به موجب عهود و قراردادهای جاریه یا ناشیه از ترتیب

آیین نامه اجرایی قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر و الحاق موادی به آن مصوب ۷۶/۸/۱۷

نظر از شماره ۱۵۴۶-۱۳۷۸/۴/۹- روزنامه رسمی شماره ۲۵۰/۵۷۰۳/۳۸۹۱- ۱۳۷۸/۳/۱۹-

این آیین‌نامه در اجرای ماده ۳۴ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر و الحاق موادی به آن مصوب ۷۶/۸/۱۷ منجم تشخیص مصلحت نظام تهیه و ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱- تعاریف و اصطلاحات

الف - قانون منظور از کلمه "قانون" در آیین نامه قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر و الحاق موادی به آن مصوب ۷۶/۸/۱۷ منجم تشخیص مصلحت نظام می‌باشد.

ب - ستاد مبارزه با مواد مخدر که از این پس ستاد نامیده می‌شود منظور ستاد مبارزه با مواد مخدر است که در اجرای ماده ۳۳ قانون فوق‌الذکر کلیه عملیات اجرایی و قضائی و برنامه‌های پیشگیری و آموزشی عمومی و تبلیغ علیه مواد مخدر در آن متمرکز گردیده است.

معامله دولت کامله الوداد اعطا می شود ادعا نمایند.

هـ- اتباع هر یک از طرفین راجع به صدور محصولات طبیعی و یا صنعتی از نقطه نظر حقوق گمرکی و مالیاتهای خروجی که به خاک طرف دیگر وارد می شوند هیچ گونه حقوق و عوارض گمرکی زیادتر از آنچه به امتعه مشابه دولت کامله الوداد در این مورد تعلق می گیرد ملزم نخواهند بود (ماده ۸).

و- طرفین قبول نمودند ترتیبات مربوط به اخذ حقوق گمرکی و ضمانتنامه های ورودی و خروجی کالاهایی که از طریق درویک

(DRAWBACK) مستقل می گردند، طرف متعاقد دیگر را از معامله ای که نسبت به دولت کامله الوداد می شود، بهره مند سازند (ماده ۱۰).

ز- طرفین متعاهدین قبول نمودند مقررات این قرارداد راجع به معامله دولت کامله الوداد شامل مزایای مخصوصی که هر یک از طرفین متعاهدین به ممالک مجاور خود برای تسهیل تجارت می دهند و نیز به استناد این مقررات یکی از طرفین متعاهدین نمی توانند از معافیتی که یکی از طرفین به کشور دیگر داده است استفاده کند (۱۰).

در عهدنامه موذت، تجارت و بحرییمایی منعقد شده بین دو دولت ایران و نروژ، اصل "دولت کامله الوداد"، به شرح زیر مورد استفاده قرار گرفته است:

به موجب ماده (۲) عهدنامه مزبور، طرفین موافقت کرده اند که: در رابطه نمایندگان سیاسی و کنسولی براساس حقوق عمومی بین الملل نمایندگان سیاسی و کنسولی هر یک از طرفین در خاک طرف دیگر، به شرط معامله متقابل از معامله ای که به موجب حقوق عمومی

بین المللی مقرر به هیچ وجه مآدون رفتار معموله به نمایندگان سیاسی و کنسولی دولت کامله الوداد نخواهد بود بهره مند شوند (ماده ۲).

بر طبق بند "۱" ماده (۴)، مسافرت آزادانه و توقف و اقامت را همانند اصل "دولت کامله الوداد" مورد توجه قرار دهند.

طرفین بر وفق حکم بند "۲" ماده (۴)، نسبت به عملیات تجاری و بحرییمایی و صنعتی و اشتغال به حرف و مشاغل و تملک و تصرف مالکانه اموال و حقوق مالکیت، از هر جهت رفتار دولت کامله الوداد را به موقع اجرا گذارند.

طرفین متعاهدین قبول نمودند که مسافرت و تجار و صاحبان صنایع در خاک طرف تعاهد، از همان رفتاری که در مورد تجار و صاحبان کارخانجات و مسافرتین

تجارتی دولت کامله الوداد اعمال می شود، بهره مند شوند.

بر طبق بند "۴" از ماده (۴)، اتباع هر یک از طرفین، در تحت هیچ عنوانی موظف به تأدیه عوارض یا مالیاتهای داخلی؛ زیادتر یا غیر از آنچه از اتباع دولت کامله الوداد اخذ می شود و یا می توان اخذ نمود، نخواهند بود.

نسبت به حرکت آزادانه کشتیها و محمولات آنها در تمام نقاط و بنادر و خطوط کشتیرانی با اتباع طرفین رفتاری دون رفتاری که با اتباع دولت کامله الوداد می شود، نخواهد شد (ماده ۷).

طرفین قبول نمودند شرکتیهای تجاری و صنعتی

و مالی و حمل و نقل و کمپانیهای بیمه و کلیه شرکتیهای دیگر، مثل همان نوع شرکتیهای کامله الوداد در خاک طرف متعاقد دیگر مستقر شوند. (ماده ۱۰)

به موجب حکم بند "۳" از ماده (۱۵)، قرارداد راجع به ورود و خروج و توقف و بارگیری و باراندازی کشتیها در بنادر و توقفگاهها و تعمیر خانهها و لنگرگاهها، بر هر یک از آنها رفتاری که نسبت به کشتیهای دولت کامله الوداد می شود اعمال نمایند.

طرفین متعاهدین، به موجب بند "۲" ماده (۲۰) قرارداد، قبول نمودند که مصونیت و معافیتهای نمایندگان سیاسی، به شرط معامله متقابل از همان حقوق و احترامات و معافیتها و مصونیتهایی که برای نمایندگان کنسولی دولت کامله الوداد شناخته می شود، بهره مند گردند. (۱۱)

در عهدنامه موذت و اقامت و تجارت بین دو دولت ایران و دانمارک، مصوب بیستم دی ماه سال ۱۳۱۳، اصل "دولت کاملاً الوداد" به شرح ذیل و به طور مشروط، مورد استفاده قرار گرفته است:

الف - ماده (۲) آن، مربوط به رعایت اصل مزبور در مورد نمایندگان سیاسی و کنسولی می باشد.

ب - ماده (۵)، راجع به اقامت و تجارت و صنعت و حرفه و شغل و حقوق و مالیات اموالی که تحصیل شده و به خارج حمل می گردد و شرکتهای تجارتی و انتفاعی و صنعتی و مالی و حمل و نقل و کمپانیهای بیمه و حق اشتغال به عملیات شرکتها و حق تملک و تصرف و اموال منقول و غیر منقول و تصرفات مالکانه و ترافع قضائی است. و موضوع مشروط عهدنامه مربوط به شرکتهای هریک از طرفین متعاهدین که شرایط عملیاتشان در خاک طرف متعاهد دیگر، به موجب امتیازنامه های مخصوص تعیین گردیده، می باشد و این قبیل شرکتها، حق نخواهند داشت راجع به مواردی که در اختیار نامه آنها پیش بینی شده است، مزایایی که به موجب عهد و قراردادهای جاریه یا ناشیه از ترتیب کامله الوداد اعطا می شود، ادعای حقی نمایند.

ماده (۷) عهدنامه، راجع به محصولات طبیعی و صنعتی که مشمول حقوق گمرکی باشد زیاده از آنچه از محصولات مشابه صادر شده به قصد خاک دولت کامله الوداد دریافت می شود، نخواهد بود.

ماده (۱۱)، با اشاره به ترانزیت اشخاص و اسباب و لوازم و نیز هر نوع مال التجارة و مرسولات و وسایط نقلیه و حمل

و نقل، تدوین شده است.

ماده (۱۲)، راجع به تجار و صاحبان کارخانجات و سایر ارباب صنایع، و ماده (۱۵) آن، مربوط به مقررات قرارداد منعقد شده می باشد؛ البته تا حدی که راجع به معامله دولت کامله الوداد است که شامل مواد زیر نبوده و مشروط بدانها شده است:

۱ - مزایای مخصوص که به ممالک مسجور خود برای تسهیل معاملات سرحدی اعطا می گردد و یا می تواند اعطا گردد.

۲ - تعهداتی که یکی از طرفین متعاهدین، به موجب اتحاد گمرکی منعقد ساخته و یا خواهد ساخت.

۳ - مزایایی که دولت دانمارک، به دولت نروژ و یا سوئد، یا به هر دو دولت اعطا کرده و یا در آتی، اعطا خواهد کرد. (۱۲)

مفاد عهدنامه موذت و قرارداد اقامت و قرار وجه الضمان قضائی، منعقد شده بین دو دولت ایران و سوییس، مصوب ۴ اسفند سال ۱۳۱۳ شمسی، متضمن استفاده از اصل "دولت کامله الوداد" بوده و طرفین نسبت به موارد ذیل موافقت نموده اند:

رفتار طرفین نسبت به نمایندگان سیاسی و کنسولی، بر اساس اصل "دولت کامله الوداد" بوده و مادون آن نباشد.

نسبت به شرکتهای تجاری از هر قبیل و صنعتی، مالی، بیمه، ارتباطات و حمل و نقل، در خاک هر یک از طرفین رفتاری مشابه و بر اساس دولت کامله الوداد به عمل آورند. ضمناً شرکتهای هر یک از طرفین متعاهدین که شرایط عملیات آنها در خاک طرف متعاهد دیگر به موجب امتیاز نامه های مخصوص معین شده است حق نخواهند داشت راجع به

ج - شسورای هماهنگی مسازره بسا مواد مخدر که از این پس شورای هماهنگی نامیده می شود. شوراهای استانی موضوع ماده هشت تشکیلات و شرح وظایف ستاد که به موجب مصوبه یازدهمین جلسه ستاد مورخ ۶۷/۱۴/۹ که مستقیماً زیر نظر مرکز فعالیت می کنند تأسیس شده است.

د - سازمان کاشفیه سازمانی است که مأمورین آن مستقیماً در اولین عملیات کشف جرم و توقیف متهمین شرکت داشته و در صورت جلسه بدوی بنام آنها ذکر شده باشد.

ه - کمیسیون فروش منظور کمیسیونهای موضوع ماده (۱) کلیات این نامه اجرایی فروش اموال منقول و غیر منقول موضوع قانون مسازره بسا مواد مخدر مصوب سی و نهمین جلسه ستاد مورخ ۶۸/۹/۲۳ می باشد.

و - کمیته شناسایی اموال: کمیته ای است که به موجب مصوبه پنجاه و دومین جلسه ستاد مورخ ۷۵/۴/۴ متشکل از نمایندگان دادگاه انقلاب اسلامی، نیروی انتظامی و وزارت اطلاعات به منظور شناسایی اموال منقول و غیر منقول قاچاقچیان مواد مخدر تأسیس و زیر نظر شورای هماهنگی فعالیت می نماید.

ز - مأمورین تعقیب: کلیه ضابطین قانونی که به موجب مقررات در کشف جرائم مواد مخدر و شناسایی و دستگیری متهمین اقدام می نمایند.

ماده ۴ - مرتکبین جرائم مواد مخدر، که قبل از تساریح لازم الاجراء شدن این قانون (۷۷/۶/۳۱) مرتکب جرم شده اند با لحاظ مساده ۱۱ قانون مجازات اسلامی،

مواردی که در امتیاز نامه آنها پیش‌بینی شده است، مزایایی که به موجب عهد و قراردادهای جاریه یا ناشیه از ترتیب معامله کامله‌الوداد اعطا می‌شود، ادعایی نمایند.

نسبت به عوارض و مالیات و تحمیلات دیگری که جنبه مالی دارند و همچنین، هر قسمت از حقوق و اموال منقول و غیر منقول و تحصیل حق مالکانه و نقل و انتقال فروش، رفتاری مشابه اصل دولت کامله‌الوداد اعمال نمایند.

راجع به حمایت اتباع در خاک طرف دیگر و اموالشان در پیشگاه محاکم و مصادر امور، از همان رفتاری که اتباع خود در جهت دسترسی به محاکم دارند، و براساس اصل "دولت کامله‌الوداد" اعمال نمایند. (۱۳)

در قرارداد بازرگانی و بحریمایی منعقد شده بین دولت ایران و اتحاد جماهیر شوروی، مصوب ۱۵ فروردین ماه ۱۳۱۹، "دولت کامله‌الوداد" به شرح زیر مورد استفاده قرار گرفته است.

ماده (۲) قرارداد الف، ب و ج، راجع به حقوق گمرکی و عوارض و هر نوع عوارض دیگر، جا دادن کالا در انبارها و استفاده از هر نوع انبار مسقف دیگر، تحمیل عوارض داخلی به کالاها مربوط به تولید و ساختن و مصرف و حمل و نقل کالا.

ماده (۸) در مورد بازرگانان و ارباب صنایع و اشخاص طبیعی و حقوقی ایرانی که در خاک طرف، عملیات اقتصادی انجام می‌دهند و رژیم مساعده که در حق اشخاص حقوقی و اتباع دولت کامله‌الوداد

مجری می‌شود، در استفاده از محاکم برای احقاق حق که اتباع حقوق خود مراجعه می‌کنند؛ در هیچ مورد نباید از وضعیت نامساعدتری از آنچه که به موجب اصل "دولت کامله‌الوداد" تعلق می‌گیرد؛ قرار گیرند.

همچنین به موجب مفاد ماده (۱۱) قرارداد، حمل مسافری و باگاز و کالا و سایر باروبنه به وسیله راه آهن و به طور اعم از راه خشکی و آب و هوا، متقابلاً به یکدیگر اعطا می‌نمایند و نیز تعرفه و

عوارض حمل و نقل و کلیه عوارض دیگر مربوط به حمل و نقل، باید براساس اصل "دولت کامله‌الوداد" صورت پذیرد.

به موجب بند ۵ از ماده (۱۲) قرارداد، کشتیهایی که در دریا غیر از دریای خزر زیر پرچم یکی از طرفین متعاهدین سیر می‌کنند، از حیث شرایط کشتیرانی و هرگونه اخذ عوارض، از همان حقوق و مزایایی که در این قبیل موارد به کشتیهای دولت کامله‌الوداد اعطا می‌گردد، بهره‌مند می‌شوند. (۱۴)

به موجب عهد نامه موذت و اقامت بین کشورهای ایران و جمهوری اطریش،

مصوب ۱۳۴۴/۷/۱۹ اصل "دولت کامله‌الوداد" به شرح ذیل مورد موافقت طرفین قرار گرفته است:

«نسبت به اعضای نمایندگیهای سیاسی و کنسولی هر یک از طرفین در قلمرو دیگر، طبق اصول و معمول و عرف بین‌الملل رفتار خواهد شد و به شرط متقابله، ضوابط رفتار مزبور نمی‌تواند نامساعدتر از معامله‌ای باشد که نسبت به اعضای نمایندگیهای سیاسی و کنسولی دولت کامله‌الوداد می‌شود.»

اتباع طرفین، راجع به اموال و حقوق و منافع خود و اقامت، به شرح معامله متقابله از رفتاری که نامساعدتر از رفتار معمول نسبت به اتباع دولت کامله‌الوداد نباشد، برخوردار خواهند گردید.

در این معاهده، اصل مزبور نیز به صورت مشروط ذکر شده است که در این مورد صراحت دارد بر اینکه، در مورد مزایایی که یکی از طرفین به منظور برقراری موازنه بین مالیات ملی و خارجی و خصوصیات هر یک جهت احتراز از تحمیل مالیات مضاعف و یا به منظورهای تأمین ضمانت متقابل حقوق خود و یا معاضدت متقابل در امور مالیاتی و یا مجازاتهای مربوط به جرائم مالیاتی به دولت ثالث اعطا نموده و یا بنمایند، شرط "دولت کامله‌الوداد" مجری نخواهد شد.

همچنین، در حق تصدی و فعالیت استفاعی آزاد در قلمرو طرف دیگر، از رفتاری که نسبت به اتباع دولت کامله‌الوداد اعمال می‌شود، برخوردار می‌شوند.

در مورد شرکتهای سهامی و هر نوع شرکتهای بازرگانی صنعتی، تجارتنی، مالی، ارتباطی، حمل و نقل، حق اقامه دعوی در

دادگستری و اجازه تصدی فعالیت با شرکتهای نامبرده، از هر لحاظ و به شرط معامله متقابله، مانند مؤسسات مشابه دولت کامله الوداد رفتار خواهد شد.

نسبت به حقوق مربوط به اموال منقول و غیر منقول و تحصیل و تصرف و انتقال آنها، به شرط معامله متقابله، از این لحاظ با اتباع مزبور مانند اتباع دولت کامله الوداد رفتار می شود.

در باره مسائل مربوط به ازدواج و روابط مالی بین زن و شوهر، طلاق و

به موجب حکم بند ۳۰ از ماده (۱۵)، قرارداد راجع به ورود و خروج و تسووف و بازگویی و بازاندازی کشتیها در بندر و نولنگها و تعمیر خانه ها و لنگرگاهها، بر هر یک از آنها رفتاری کسه نسبت به کشتیهای دولت کامله الوداد می شود اعمال نمائید

متارکه، جهیزیه، ابوت و بنوت، فرزند خواندگی، اهلیت، رشد قانونی، قیمومت، ارث و وصیت تابع مقررات قوانین ملی خواهد بود.

همچنین، ممنوعیت از قرضه های اجباری و مصادره اموال و کار اجباری و سلب مالکیت به منظور منافع عمومی قابل اعمال نیست، مگر اینکه در کلیه این موارد، به آنها نیز همانند اتباع دولت کامله الوداد و تحت همان شرایط و به همان میزان باشد و بالاخره، شرط قرارداد، این است که در موارد زیر اصل "دولت کامله الوداد" رعایت نخواهد شد:

الف - مزایایی که یکی از طرفین، به

موجب قرارداد چند جانبه به سایر دول اعطا نموده و یا بنماید.

ب - در مورد اتباع طرف که اشتغال موظفی داشته باشند. (۱۵)

به موجب قرارداد همکاری اقتصادی و علمی و فنی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جماهیر عربی سوسیالیستی لیبی، مصوب سال ۱۳۶۱، اصل "دولت کامله الوداد" به شرح ذیل مورد توافق طرفین قرار گرفته است.

ماده ۷: طرفین قرارداد با کشتیهای تجارتهای حامل پرچم کشور دیگر، رفتاری خواهند داشت که برتری آن از رفتار با کشتیهای کشورهای کامله الوداد کمتر نباشد.

این ماده شامل حق تخلیه کالا و عوارض بندری، راهنمایی و چراغهای دریایی و سایر حقوق دیگری که در دو کشور گرفته می شود، می گردد ولی مزایای کشتیهایی که به تجارت ساحلی دو کشور می پردازند، مشمول این ماده نمی باشد. (۱۶)

پی نوشتها:

- ۱- دوره اول و دوم قانونگذاری، ص ۱۸۸.
- ۲- دوره ششم تقنینیه، ص ۳۰۷.
- ۳- دوره چهارم قانونگذاری، ص ۱۸۲.
- ۴- دوره ششم تقنینیه، ص ۳۰۹.
- ۵- دوره هفتم قانونگذاری، ص ۳۵۲.
- ۶- دوره هفتم قانونگذاری، ص ۳۵۷.
- ۷- دوره هفتم قانونگذاری، ص ۳۵۲.
- ۸- دوره هشتم قانونگذاری، ص ۳۷۳.
- ۹- دوره هشتم قانونگذاری، ص ۳۸۳.
- ۱۰- دوره هشتم قانونگذاری، ص ۴۱۷.
- ۱۱- دوره هشتم قانونگذاری، ص ۴۶۰.
- ۱۲- دوره نهم قانونگذاری، ص ۳۲۴.
- ۱۳- دوره نهم قانونگذاری، ص ۳۲۵.
- ۱۴- دوره دوازدهم قانونگذاری، ص ۲۵۷.
- ۱۵- مجموعه قوانین سال ۱۳۴۴، ص ۱۴۲.
- ۱۶- مجموعه قوانین سال ۱۳۶۱، ص ۱۸۵.

در صورتی به استناد این قانون محکوم می شوند که مجازات پیش بینی شده در این قانون، احسب از مجازات سابق نباشد. در غیر این صورت، به مجازات منقول در قانون سابق محکوم خواهند شد.

ماده ۳: در موارد غیر قانونی که تکرار جرم مسیای تشدید مجازات قرار می گیرد، رعایت تناسب و توجه به مقدار مواد مستخر الرامی است.

ماده ۴- در اجرای ماده ۱۵ قانون:

الف- زمانی قرار موقوفی تعقیب صادر می شود، که متهم قبلاً خود را به سزاگیر درمانی مقرر در این قانون معرفی کرده باشد.

ب- کسبه سزاگیر درمانی، پزشکان و کلینیکهای خصوصی که دارای اجازه ترک اعتیاد معتادین از سوی وزارت بهداشت و درمان می باشند می توانند نسبت به درمان معتادین اقدام نمایند.

ج- دستورالعمل اجرایی این ماده، ظرف یک ماه توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و پس از تصویب ستاد جهت اجرا ابلاغ می گردد.

ماده ۵: در مورد معتادان مشمول ماده ۱۶ قانون، چنانچه اجرای مجازات منجر به بازداشت نگردد، دادگاه می تواند برای جلوگیری از تکرار جرم، مفاد ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی و قانون اقدامات تأمینی را اعمال نماید.

ماده ۶: اقربای درجه یک متهم، مذکور در تبصره ۱ ماده ۲۱ قانون، همان است که در مواد ۱۰۳۱ تا ۱۰۳۳ قانون مدنی آمده و شامل اقربای درجه یک مسبی و نسبی خواهد بود.